

DUNĂREA DE JOS

CONSILIUL JUDEȚULUI GALATI ● CENTRUL CULTURAL DUNAREA DE JOS

Nr. 154
decembrie
2014

Emoția, Teatrul corpului

Suflet către Suflet!

Ionuț Caragea – Festina lente, editura eLiteratura, 2014 (ediție bilingvă – română și spaniolă)

Paul ABUCEAN

Pe Ionuț Caragea l-am cunoscut (vorba vine!) în localitatea sa natală, adică Gugăl. Gugăl, cum se știe, e o uliță a satului global. Erau timpuri grele. Oamenii începuseră să se standardizeze. Se clonau voluntar, chiar dacă „numai” în suflet. Deveniseră simple mecanisme. Deveniseră niște umbre. Oriunde priveai, vedeai înregimentare pasivă și masivă. Chiar și arta începuse să devină sinonimă cu găunoșenia. Și mi-am zis: musai să existe

un izvor de seninătate undeva, o Speranță! Și nu mică mi-a fost bucuria - și mirarea! - să descopăr că oameni ca el încă există. Spiritul încă nu a murit.

A scrie despre Ionuț Caragea este, desigur, o treabă utopică. Puțini dintre noi sunt definibili - chiar și la modul relativ - dar cine s-ar încumeta să definească Poetul însuși, cel care, prin natura sa, e cea mai lunecoasă matrice de referințe și metafore? Poezia e menită să sfideze ordinea celor fizice, așa că numai înotînd în poemele sale îți poți face o idee cam cât de vast este acest ocean dezancorat de la țărnul bătrînului Tomis. Iată deci niște... (s)tropi caracteristici: „aș fi vrut ca Dumnezeu să fie măcar o dată om / și să petreacă ceva timp și cu mine / să ne întâlnim într-o bună zi pe stradă / el să mă bată cu palma pe umăr / ce faci prietene?” (Colecționarul poemelor de unică folosință); „oamenii pe care i-am întîlnit o dată în viață / aduc pe undeva cu Dumnezeu / îmi lipsesc îmbrățișările lor / strîngerile de mîna / dar mai ales privirile...” (ibidem); „în mansarda inimii mele oamenii / se-nghesuie și se iubesc” (Ceai verde cu aromă de nemurire); în fine, puțin cîte puțin devine clar că el, Caragea, e propulsat de o candoare miraculos conservată, candoare care-i permite să mîntuie prin verb tot ce se poate încă mîntui în teritoriul

cotidianului.

Antologia de față îi va decepționa profund pe cei care caută în poezie o fugă spectaculoasă din realitate. Nu există în ea revelații instantanee, nici terapii intensive, nici proprietăți curative, nici autostrăzi spre împărăția cerului. Caragea ne livrează „numai” cele care sunt omenește contractabile, și o face cu onestitate completă. Nu numai că nu ne anesteziază contra realității, dar ne obligă, la tot pasul, s-o redefinim, s-o simțim și s-o gîndim din unghiuri noi, perfect originale. Cei săraci cu duhul se

vor simți trădați în poezia sa. Vor fi nevoiți să se întoarcă în sălile unde, măcar o oară pe săptămână se învață, hipnotic și convulsiv, deliranta „vorbire în limbi”. Limba în care ne vorbește Caragea este o limbă arhaică, arhetipală, chiar dacă încă inteligibilă: limba solidarității umane. El are intuiția fatidică (în toate sensurile) a faptului că numai dedicîndu-ne viața semenilor noștri putem accede la „divinitate”. În această limbă arhetipală devin exprimabile ecuații ontice de prim ordin, cum ar fi „Eu = vecinul lui Dumnezeu” (Rilke), „Eu = multitudini” (Whitman), și „Eu = radical din Dumnezeu” (ori expresia echivalentă „Eu la pătrat = Dumnezeu”) (Caragea).

Ionuț Caragea nu se lasă sedus, nici intimidat, de tendințe și curente. Pe cînd la patul agonic al poeziei românești par a-și disputa colacii două grupări lexicalmente distincte, dar cu platformă politică și grad de virulență similare - una coprocultistă, a celor care văd în poezie un simplu laxativ, un simplu debușeu al puseurilor lor exocrine, și cealaltă didacticistă, a celor care fac din poezie un amvon al diseminării egolatrelor lor halucinații, Ionuț Caragea ne propune ceva nou și vechi de cînd lumea: o abordare generoasă, altruistă. Imun la contagierea partinică, el urmează un singur edict: cel al propriei conștiințe și sensibilități. Unul dintre ultimii reprezentanți, în această eră arhi-orwelliană, ai unei specii virtual dispărute: Omul Liber. Iată deci un poet care în niciun moment nu ne amăgește că ar deține răspunsuri. El ne zice, în

esență: „Haideți, dragi prieteni, să căutăm împreună!” Și ce altceva, dacă nu o perpetuă și febrilă căutare, este Poezia, autentică poezie? Pentru aceste motive, emblematic îmi pare poemul său „Ceva din mine caută ceva”, care, cu necesara clauză a provizoratului, ar putea constitui, în stagiul curent, un eventual manifest de artă poetică al său: „Ceva din mine caută o secundă, ceva caută/ un minut,/ Ceva caută o oră, ceva caută o zi, ceva caută o lună,/ Ceva caută un an, ceva caută o viață,/ Ceva caută mereu ceva.”

Un adevăr esențial se desprinde, inevitabil, din ansamblul hermeneuticii caragiene: nu destinația contează, ci voiajul în sine. Fiecărui dintre noi îi este rezervată o Itacă a sa, ideea însă - și aci intervine misiunea poetului - este să facem periplul cât mai fascinant și durabil. Poate niciunde nu este mai pregnantă această filozofie ca în „Poemul meu ca un tren” („poemul meu ca un tren pe firul epic / metafore-pilde și cuvinte curioase / cu locuri la geam”), unde, dezlănțuit pe infinite șine lirice, poemul-tren, al cărui traseu include fiecare gară imaginabilă a universului și al cărui motiv de a fi este fiecare pasager imaginabil, pare a inhala zare după zare după zare.

Odissea propusă de Caragea este compatibilă cu cea sugerată de Borges („Și precum Itaca / și arta e, de veșnică verdeață, nu minuni” - Jorge Luis Borges, *Arte Poetica*). Totuși, Caragea deplasează semnificativ centrul de greutate spre continuarea dârzą a explorării și spre vocația comunitară a artistului, cam în genul cum o face, pe cale muzicală, un Lluís Llach: „drum bun luptătorilor / dacă rămân credincioși neamului lor / catargul corabiei lor / zeul vînturilor să-l norocească / și chiar cu toată truda și chiar cu tot chinul / plin de amor fie-le sufletul / spre doruri străvechi calea să-și afle / plină de aventură / plină de cunoaștere.” (Lluís Llach, *Viatge a Itaca*, pe un text de Kavafis)

„Numai poetul știe cîtă singurătate și cîtă tristețe / este în casa cuvintelor sale” (*Casa cuvintelor*) - șoptește, misterios și poate profetic, Poetul. Totuși, poate știm și noi, cei care alături de el vâslim spre Itaca, ce furtuni și ce încercări ne așteaptă. Știm prea bine ce înseamnă, în anul de grație 2012, a compune poezie în limba română. Ori în oricare alta dintre limbile vulnerabile. Cînd existența însăși a lutului din care-ți plămădești adăpostul este amenințată, puține lucruri mai rămîn în jur, afară de tristețe. Și, pe măsură ce cancerul globalist avansează, Speranța se trage îndărăt, bătută și înlăcrimată. Tristă, peste măsură de tristă și pustie va fi Casa Sufletului cînd gîndul

lumii singur va rămîne...

De aceea îl citesc și recitesc pe Ionuț Caragea. Știm că „s-a născut pe Google”, dar, spre diferență de cei care, venind de nicăieri, probabil tot acolo se vor întoarce, el își trage seva din stră-adâncuri, din însăși tâmpla marelui Burebista: „Tu, Sfinte Laurențiu, nu vei afla vreodată / De sora ta bătrână ce curge-n răsărituri, / Dar vei cunoaște dacul cu fața sa brăzdată / Și ochii săi albaștri, lipsiți de licărituri.” (Tu, Sfinte Laurențiu)

Și, dintre câți s-au născut și s-or mai naște încă în tristul „sat global”, puțini, tot mai puțini vor avea gloria de a muri în sfînta noastră limbă...

fotografii de Alina Maria